

การปฏิรูปการศึกษา นิตศาสตร์แห่งชาติ

จัดทำโดย

คณะกรรมการสถานศึกษาแห่งชาติ

การปฏิรูปการศึกษานิติศาสตร์แห่งชาติ

1. เกี่ยวกับคณะกรรมการสภานิติศึกษาแห่งชาติ

คณะกรรมการสภานิติศึกษาแห่งชาติได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรด้านกฎหมาย เพื่อพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนให้มีสัดส่วนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่สามารถพัฒนาบัณฑิตด้านนิติศาสตร์ให้สามารถปฏิบัติงานและช่วยแก้ไขปัญหาในชุมชนและสังคมได้จริง และหลักเกณฑ์มาตรฐานของผู้เข้ารับการศึกษานิติศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาที่เป็นมาตรฐานตอบสนองต่อนโยบายของการปฏิรูปประเทศ

(2) เสนอแนะหลักสูตรการศึกษานิติศาสตร์ระดับปริญญาตรีที่เป็นมาตรฐานเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา เพื่อรองรับการผลิตบัณฑิตทางนิติศาสตร์ที่มีความรอบรู้และมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นนักกฎหมายที่ดี มีองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและมีความเข้าใจในสภาพสังคม เพื่อให้สามารถนำกฎหมายไปปรับใช้ให้เกิดผลทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

(3) เสนอแนะแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างทักษะใหม่ที่สำคัญในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ (reskill) และการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้นเพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต (upskill) สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมายทุกสาขา เพื่อสร้างความรู้ที่ทันสมัยและสามารถนำมาประยุกต์และบังคับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษามอบหมาย

คณะกรรมการสภานิติศึกษาแห่งชาติ

1. ศาสตราจารย์สุรพล นิติไกรพจน์	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์สุดา วิศฤตพิชญ์	อนุกรรมการ
3. นายทวีลาภ ฤทธาภิรมย์	อนุกรรมการ
4. นางสาวเพ็ญพนอ บุญกล้า	อนุกรรมการ
5. นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล	อนุกรรมการ
6. คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
7. คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
8. คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
9. คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ

10. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา	อนุกรรมการ
11. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	อนุกรรมการ
12. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	อนุกรรมการ
13. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	อนุกรรมการ
14. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	อนุกรรมการ
15. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต	อนุกรรมการ
16. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	อนุกรรมการ
17. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	อนุกรรมการ
18. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	อนุกรรมการ
19. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนิติกร	อนุกรรมการและเลขานุการ
20. เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ผู้ช่วยเลขานุการ
21. เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษานิติศาสตร์แห่งชาติ

คณะอนุกรรมการสภานิติศึกษาแห่งชาติได้จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษานิติศาสตร์แห่งชาติซึ่งเป็นข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษานิติศาสตร์อย่างเป็นระบบตั้งแต่การเรียนการสอนนิติศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา การฝึกอบรมในทางปฏิบัติในระดับเนติบัณฑิต เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษานิติศาสตร์ในระดับสากล ทั้งนี้ ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษานิติศาสตร์แห่งชาติเป็นเพียงข้อเสนอเบื้องต้นสำหรับการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบวิชาชีพนิติศาสตร์ในสาขาต่างๆ อาจารย์และนักศึกษานิติศาสตร์ ตลอดจนบุคคลทั่วไป โดยภายหลังจากที่ได้รับฟังความคิดเห็นอย่างครบถ้วนและรอบด้าน คณะอนุกรรมการสภานิติศึกษาแห่งชาติจะรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับเพื่อจัดทำแผนการปฏิรูปการศึกษานิติศาสตร์แห่งชาติ และจะหาหรือความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปการศึกษานิติศาสตร์แห่งชาติกับองค์กรวิชาชีพและหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

2.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.2 สาระสำคัญของข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษานิตศาสตร์แห่งชาติ

1. โครงสร้างหลักสูตรปริญญาตรี

1. โครงสร้างหลักสูตรปริญญาตรี

- วิชาศึกษาทั่วไป (ไม่เกิน 15 หน่วยกิต) ควรศึกษาวิชาที่เชื่อมโยงกับกฎหมาย เช่น เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา บัญชี การบริหาร เป็นต้น และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับ soft skills
- วิชาบังคับทางกฎหมาย (ไม่เกิน 60 หน่วยกิต)
 - วิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย (หลักการทั่วไปแห่งกฎหมาย ระบบกฎหมาย ประวัติศาสตร์ข้อคิดและสถาบันทางกฎหมาย จริยธรรม / จรรยาบรรณวิชาชีพ การใช้การตีความกฎหมาย นิติปรัชญา)
 - วิชากฎหมายแพ่ง (บุคคล นิติกรรม หนี้ ทรัพย์สิน ละเมิด ครอบครัว มรดก)
 - วิชากฎหมายอาญา (อาญา ภาคทั่วไป ภาคความผิด อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา)
 - วิชากฎหมายมหาชน (กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง และวิธีพิจารณาคดี)
 - วิชากฎหมายพาณิชย์ (เอกเทศสัญญาที่สำคัญ เช่น ซื้อขาย เช่าทรัพย์สิน จ้างทำของ ตัวแทน หุ้นส่วน บริษัท)

- วิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ (วิธีพิจารณาความแพ่ง วิธีพิจารณาความอาญา พยานหลักฐาน)
- วิชากฎหมายระหว่างประเทศ (คดีเมือง คดีบุคคล)
- วิชาเลือกทางกฎหมาย (ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของแต่ละมหาวิทยาลัย) ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต (อาจจะกำหนดให้วิชาฝึกงานหรือสหกิจศึกษา เป็นวิชาเลือกก็ได้ ขึ้นอยู่กับนโยบายของสถาบันการศึกษา)
- วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

2. การประเมินผล

อาจจะไม่จำเป็นต้องประเมินผลแยกเป็นรายวิชา (ยกเว้นวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย และกฎหมายระหว่างประเทศ) แต่อาจจะทำในลักษณะของการสอบ Comprehensive (ซึ่งจะสอดคล้องกับการสอบเนติบัณฑิต รายละเอียดในหัวข้อถัดไป) โดยอาจจะแบ่งเป็น กฎหมายแพ่ง กฎหมายพาณิชย์ กฎหมายอาญา กฎหมายมหาชน ในการสอบแต่ละข้ออาจจะมีหลายประเด็นที่เชื่อมโยงกฎหมายหลายวิชา และมีประเด็นในเรื่องกฎหมายวิธีสบัญญัติด้วย เช่น กฎหมายแพ่ง อาจจะมีประเด็นทั้งนี้ ครอบครัว มรดก และประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อสอดคล้องกับความเป็นจริงในการปรับใช้กฎหมายในชีวิตจริง และเพื่อไม่ให้มีการเรียนการสอนในลักษณะแยกส่วนเป็นรายวิชา

2. โครงสร้างหลักสูตรอบรมเนติบัณฑิต

1. หลักสูตรเนติบัณฑิตจะมีการปรับเปลี่ยนที่สำคัญ คือ

- ให้สถาบันศึกษาแห่งชาติทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาชั้นเนติบัณฑิต (ต้องมีการยุบหรือควมรวมสำนักฝึกอบรมแห่งเนติบัณฑิตยสภา)
- ใช้ระบบสอบเข้า (ในขั้นตอนหลังจากอบรมภาคทฤษฎีแล้ว) ยกเลิกระบบสอบออกอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อกำหนดจำนวนผู้เข้าอบรมได้อย่างสอดคล้องกับศักยภาพและทรัพยากรของสถาบันศึกษาแห่งชาติ และสามารถฝึกทักษะทางปฏิบัติในทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักสูตรอบรมจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) อบรมภาคทฤษฎี (ยังคงระบบ centralize เอาไว้ที่ส่วนกลาง โดยสถาบันศึกษาเป็นผู้จัดการอบรม)

- ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน โดยไม่ใช้การสอนซ้ำเนื้อหาที่มหาวิทยาลัยสอนมาแล้ว แต่เป็นการทบทวนและบูรณาการกฎหมายทั้งหมดเพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเนื้อหาได้

- เปิดโอกาสให้นักศึกษาระดับบัณฑิตทุกคนสามารถสมัครเข้าอบรมได้
- ภายหลังอบรมเสร็จ จะวัดผลโดยการสอบข้อเขียน ข้อสอบ 4 ข้อ คือ กฎหมายแพ่ง กฎหมายพาณิชย์ กฎหมายอาญา กฎหมายมหาชน โดยข้อสอบจะบูรณาการเนื้อหาทั้งกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ

2) อบรมภาคปฏิบัติ (อาจใช้ระบบ decentralize โดยอาจจะมีสำนักงานสถานิติศึกษาในภูมิภาคต่างๆ เพื่อกระจายการอบรมภาคปฏิบัติไปยังภูมิภาคต่างๆ)

- ผู้ที่จะเข้าอบรมภาคปฏิบัติจะต้องสอบผ่านข้อเขียนภาคทฤษฎีเท่านั้น (สามารถกำหนดเกณฑ์การสอบผ่านและจำนวนผู้เข้าอบรมภาคปฏิบัติ โดยพิจารณาจากศักยภาพและทรัพยากรของสถานิติศึกษา เห็นว่าจำนวนที่เหมาะสมน่าจะอยู่ที่ไม่เกิน 1500 คน)
- ระยะเวลาการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ 9 – 12 เดือน (3 – 4 stations ฝึกอบรมปฏิบัติครบทุกด้าน ทั้งทนายความ อัยการ ผู้พิพากษา) เน้นการฝึกปฏิบัติในทางวิชาชีพ
- กระจายการฝึกอบรมภาคปฏิบัติไปยังภูมิภาคต่างๆ
- ภายหลังการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ จะมีการสอบทั้งข้อเขียนและสอบปฏิบัติ

ผู้ผ่านการอบรมทั้งสองส่วนจึงจะได้เป็นเนติบัณฑิต สามารถขึ้นทะเบียนเป็นทนายความได้เลย และถือเป็นคุณสมบัติหนึ่งของการสอบคัดเลือกเป็นอัยการ / ผู้พิพากษา

3. หลักสูตรฝึกอบรมในทางวิชาชีพ

เสนอให้ปรับระบบการต่อใบอนุญาตทนายความ โดยให้ต่ออนุญาตทุก ๆ 3 - 5 ปี และกำหนดเงื่อนไขในการต่อใบอนุญาตให้ต้องมีการเข้ารับการอบรมตามจำนวนที่กำหนด โดยหลักสูตรเหล่านี้อาจจะเกี่ยวข้องกับกฎหมาย / ทักษะใหม่ที่สำคัญสำหรับการประกอบวิชาชีพทนายความ หรือทบทวนความรู้ / ทักษะเดิม ทั้งนี้ อาจจะเป็นหลักสูตรที่สภาทนายความดำเนินการเอง หรือหลักสูตรที่สถาบันการศึกษาจัดขึ้นโดยเป็นหลักสูตรที่สภาทนายความรับรอง

ในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่รัฐ อาจกำหนดให้การเข้าสู่ตำแหน่งสูงขึ้น เช่น ข้าราชการ ข้าราชการพิเศษ เป็นต้น ต้องมีเงื่อนไขการเข้าฝึกอบรมด้วย ทั้งนี้ อาจจะต้องปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ของ กพ. ในการเข้าสู่ตำแหน่งสูงขึ้น

3. การรับฟังความคิดเห็นการปฏิรูปนิติศาสตร์แห่งชาติ

3.1 กำหนดการรับฟังความคิดเห็น

ปฏิทินกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นการปฏิรูปการศึกษานิติศาสตร์แห่งชาติ
คณะกรรมการสภานิติศึกษาแห่งชาติ

ลิงค์สำหรับเข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็น

Join Link: <https://bit.ly/3fuRPcl>

Webinar number: 2513 972 4322

Webinar password: La1234

ครั้งที่	กลุ่มเป้าหมาย / ผู้เข้าร่วม	เจ้าภาพจัดกิจกรรม	วัน / เวลา
1	ผู้บริหารคณะ/หลักสูตรนิติศาสตร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 (09.30-12.30)
2	อาจารย์นิติศาสตร์	มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต	26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 (13.30-16.30)
3	ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม / อัยการ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	12 มีนาคม พ.ศ. 2565 (09.30-12.30)
4	นักศึกษานิติศาสตร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	12 มีนาคม พ.ศ. 2565 (13.30-16.30)
5	ตุลาการศาลปกครอง / เจ้าพนักงาน คดีปกครอง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	9 เมษายน พ.ศ. 2565 (13.30-16.30)
6	ทนายความในสำนักงานกฎหมาย (law firms)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยทักษิณ	23 เมษายน พ.ศ. 2565 (09.30-12.30)
7	ทนายความในแผนกกฎหมายของ องค์กรธุรกิจ (in-house lawyers)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยทักษิณ	23 เมษายน พ.ศ. 2565 (13.30-16.30)
8	ทนายความทั่วไป / ทนายความอิสระ / NGOs	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยทักษิณ	24 เมษายน พ.ศ. 2565 (13.30-16.30)
9	กลุ่มธุรกิจและสมาคมธุรกิจ	มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต	30 เมษายน พ.ศ. 2565 (13.30-16.30)
10	ประชาชนทั่วไป	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	8 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 (09.30-12.30)
11	นักวิชาการในศาสตร์อื่น	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	8 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 (13.30-16.30)
12	นิติกรในหน่วยงานภาครัฐ-องค์กร อิสระ	มหาวิทยาลัยรังสิต	20 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 (09.30-12.30)

13	พนักงานสอบสวน / ตำรวจ	มหาวิทยาลัยพะเยา	27 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 (09.30-12.30)
14	นายทหารพระธรรมนูญ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	27 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 (13.30-16.30)

3.2 แบบฟอร์มรับฟังความคิดเห็น: <https://tinyurl.com/legaledureform>

4. ข้อมูลติดต่อ

อีเมล: legaledureform.th@gmail.com

